

งานวิจัยเรื่อง โครงการวิเคราะห์และจัดทำรายงานข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนทั่วประเทศ (ภายใต้โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนปี พ.ศ.๒๕๕๕)

โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน คือ การสำรวจข้อมูลอาชญากรรม จากเหยื่ออาชญากรรมที่เป็นระบบ โดยได้ดำเนินการทั่วประเทศ สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสำรวจ สถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ดังกล่าว

ในปี 2555 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานผลการสำรวจและข้อค้นพบสำคัญ ในอาชญากรรม 4 ประเภทคือ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย อาชญากรรมทางเพศและอาชญากรรมการแอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว

จากรายงานฉบับนี้ระบุว่า เหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ ในปี 2550 และ ปี 2555 เหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 45-59 ปี มีอาชีพค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว มีสถานภาพสมรสแล้ว มีรายได้ในระดับปานกลาง และเป็นเจ้าของครุภัณฑ์รถยนต์ของตนเอง ส่วนชนิดของอาชญากรรม ในการสำรวจทั้ง 2 ปี พบว่า อาชญากรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน ตามมาด้วยอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย อาชญากรรมการแอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว ตามลำดับ ทั้งในและนอกเขตเทศบาล

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ การทำงานนอกบ้านในระหว่างวันโดยไม่มีบุคคลเฝ้าบ้านในเวลากลางวัน การสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพง และการออกนอกบ้านในเวลากลางคืน เป็นต้น

ในปี 2550 อาชญากรรมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ในขณะที่ ปี 2555 อาชญากรรมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ส่วนใหญ่การประกอบอาชญากรรมเกิดขึ้นในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 18.01-06.00 น.

ในปี 2550 อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ส่วนใหญ่คือการขโมยทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 82.10 และมีอัตราสูงขึ้น เป็น ร้อยละ 95.10 ในปี 2555 ทรัพย์สินที่ขโมยส่วนใหญ่ ได้แก่ ยานพาหนะ รวมทั้งชิ้นส่วนของยานพาหนะ ทั้งในและนอกเขตเทศบาล

ในปี 2550 และ ปี 2555 อาชญากรรมเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายส่วนใหญ่ คือ การทำร้ายร่างกาย โดยใช้วิธี การฉุด กระชาก ตบ ตี ต่อย ในส่วนของอาชญากรรมทางเพศ ส่วนใหญ่ เป็นการพยายามกระทำอนาจาร และล่วงเกินทางเพศ โดยไม่ใช้อาวุธ และในส่วนของอาชญากรรม การแอบอ้างการใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว พบว่า

เป็นการถูกกระทำในลักษณะการใช้ข้อมูลส่วนตัว หรือเอกสารโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อขอทำบัตรเครดิต หรือทำธุรกรรม โดยมีสถิติเพิ่มขึ้นจากปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 49.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.3 ในปี 2555

ในปี 2550 และ ปี 2555 ประชาชนส่วนใหญ่แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมผู้กระทำความผิด คิดเป็นร้อยละ 77.5 และร้อยละ 73.7 ตามลำดับ และสำหรับผู้ที่ไม่แจ้งความส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทราบเหตุที่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 65.2 และเพิ่มขึ้น ในปี 2555 เป็นร้อยละ 66.6

การนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

- การดำเนินงานครั้งต่อไปควรดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มเพื่อสามารถป้องกันและช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมได้อย่างตรงจุด โดยเฉพาะ กลุ่มผู้หญิง กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มพยายัพตางตัว และกลุ่มเชื้อชาติเฉพาะต่างๆ เป็นต้น
- ควรขยายการเก็บข้อมูลไปยังอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย การติดยาเสพติด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางธุรกิจการค้า และอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยกะทันหันและอาชญากรรมโดยประมาทหรือไม่ได้ไตร่ตรองไว้ก่อน
- ควรมีการอบรมผู้เก็บข้อมูลก่อนการดำเนินงานลงพื้นที่จริง โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศ เพื่อให้มีความเข้าใจในแบบสอบถามและความสามารถในการเก็บข้อมูลเชิงลึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การให้ความสำคัญกับนโยบายด้านกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในกระบวนการยุติธรรมให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดจำนวนเหยื่ออาชญากรรมที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
- เพิ่มบทบาทของหน่วยงานระดับท้องถิ่น เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน อบต. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่ที่สามารถช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมและการไกล่เกลี่ยแก้ปัญหาให้แก่เหยื่ออาชญากรรมได้ โดยเฉพาะอาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย อาชญากรรมทางเพศ และการกระทำความรุนแรงในครอบครัว